

Socialförsäkringsutskottets yttrande 2020/21:SfU2y

Utgiftsramar för utgiftsområdena 8 och 10–12

Till finansutskottet

Finansutskottet har gett socialförsäkringsutskottet tillfälle att yttra sig över budgetpropositionen för 2021 (prop. 2020/21:1 Förslag till statens budget, finansplan och skattefrågor) samt de motioner som kan komma att väckas om inkomster och utgiftsramar som berör utskottets beredningsområde.

Socialförsäkringsutskottet begränsar sitt yttrande till de förslag i propositionen och motionerna som gäller utgiftsramen för 2021 samt de preliminära utgiftsramarna för 2022 och 2023 för utgiftsområdena 8 Migration, 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning, 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom och 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn. Vidare yttrar sig utskottet över beräkningen av utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget för 2021 samt beräkningen av budgetens inkomster för 2021 och de preliminära beräkningarna av för 2022 och 2023 samt de förslag som ligger till grund för beräkningarna av budgetens inkomster i de delar som avser utskottets beredningsområde.

Utskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens proposition i dessa delar och avstyrker motionerna.

I yttrandet finns fyra avvikande meningar (M, SD, V, KD).

Utskottets överväganden

Utgiftsram för utgiftsområde 8 Migration

Propositionen

I propositionens yrkande 7 i denna del föreslår regeringen att utgiftsramen för utgiftsområde 8 Migration ska uppgå till 9 268 385 000 kronor 2021. Regeringen föreslår vidare i yrkande 10 i denna del att utgifterna för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete preliminärt beräknas till 8 856 respektive 9 305 miljoner kronor för utgiftsområde 8.

Motionerna

I partimotion 2020/21:3422 yrkande 2 i denna del föreslår Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (båda M) att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2021 sänks med 555 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 3 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete. Motionärerna anger att de vill se en stramare migrationspolitik med färre asylsökande, vilket leder till minskade kostnader för Migrationsverket. Samtidigt vill motionärerna göra en satsning på Migrationsverkets förvarsverksamhet. Den stramare migrationspolitiken leder även till minskade kostnader för ersättningar till och boende för asylsökande. Motionärerna vill att fler med avvisnings- och utvisningsbeslut ska lämna Sverige och avvisar därför regeringens förslag om minskade kostnader för utresor för avvisade och utvisade.

I partimotion 2020/21:3128 yrkande 5 i denna del föreslår Jimmie Åkesson m.fl. (SD) att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2021 sänks med 776 915 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete. Motionärerna vill att Migrationsverket tillförs resurser för fler förvarsplatser och återvändandeverksamhet, samtidigt som besparingar kan göras hos myndigheten bl.a. genom minskade kostnader på grund av en politik som leder till färre asylsökande. Med den föreslagna politiken kan utgifterna inom utgiftsområdet minskas även genom färre inskrivna och lägre kostnader i mottagnings-systemet. Anslaget för migrationspolitiska åtgärder kan dras in i sin helhet och medlen omfördelas till Migrationsverkets förvaltningsanslag och till ett nytt anslag för återvandring. Motionärerna vill tillföra medel för prövningen av utlänningsmål i migrationsdomstolarna samt utresor för avvisade och utvisade.

I partimotion 2020/21:3170 yrkande 7 i denna del föreslår Jonas Sjöstedt m.fl. (V) att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2021 sänks med 553 000 000 kronor jämfört med regeringens förslag. I yrkande 8 i denna del lämnas även

förslag om de preliminära utgiftsramarna för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete. Motionärerna föreslår en amnesti för ensamkommande, vilket medför ökade kostnader för Migrationsverket medan kostnaden för ersättningar och bostadskostnader minskar och medel avsatta för detta kan flyttas till anslaget 1:2 Kommunersättningar vid flyktingmottagande inom utgiftsområde 13. Samtidigt föreslår motionärerna höjd dagersättning för asylsökande och att anslaget för ersättningar och boendekostnader utökas för detta ändamål. Motionärerna anger vidare att förslaget om en amnesti kommer att minska kostnaderna för domstolsprövning i utlänningsmål, rättsliga biträden m.m. vid domstolsprövningen samt för offentligt biträde i utlänningsärenden.

I partimotion 2020/21:3530 yrkande 3 i denna del föreslår Ebba Busch m.fl. (KD) att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2021 ska höjas med 183 000 000 kronor jämfört med regeringens förslag. I yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete. Motionärerna föreslår fler förvarsplatser och elektronisk övervakning, genom fotboja, för personer med lagakraftvunnet avvísings- eller utvisningsbeslut. Vidare föreslås en resursförstärkning hos migrationsdomstolarna för kortare handläggningstid. Motionärerna föreslår också att en inspektion för migrationsfrågor inrättas för att stärka rättssäkerheten i ärendeprovningen.

I följande tabeller redovisas dels förslaget till utgiftsram för utgiftsområdet för 2021, dels förslagen till preliminära utgiftsramar för utgiftsområdet åren därefter.

Förslag till utgiftsram för utgiftsområde 8

Tusental kronor

År	Regeringen	M	SD	V	KD
2021	9 268 385	-555 000	-776 915	-553 000	+183 000

Förslag till preliminära utgiftsramar för utgiftsområde 8

Miljoner kronor

År	Regeringen	M	SD	V	KD
2022	8 856	-1 520	-2 483	-664	+193
2023	9 305	-2 030	-3 316	-686	+193

Utskottets ställningstagande

Socialförsäkringsutskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag till utgiftsram för utgiftsområde 8 Migration för 2021 samt de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för åren därefter enligt budgetpropositionen. Motionsförslagen bör avstyrkas i motsvarande delar.

Utgiftsram för utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning

Propositionen

I propositionens yrkande 7 i denna del föreslår regeringen att utgiftsramen för utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning ska uppgå till 98 410 400 000 kronor 2021. Regeringen föreslår även i yrkande 10 i denna del att utgifterna för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete preliminärt beräknas till 91 803 respektive 92 140 miljoner kronor för utgiftsområde 10.

Förlängd utvidgad ersättning för sjuklönekostnader och förlängd läkarintyggsfri tid medför att anslagsnivån för 2021 för ersättning för höga sjuklönekostnader höjs med 3 750 respektive 200 miljoner kronor.

Regeringen föreslår att Försäkringskassan inte längre ska betala ersättning för kostnader för anställning för den som får tre fjärdedels sjuk- eller aktivitetsersättning och som får lönebidrag för anställning eller får en anställning hos Samhall. Ersättning kommer i stället att betalas ut av Kammarkollegiet och förslaget innebär en administrativ lättnad för Försäkringskassan. Samtidigt förtydligas att Försäkringskassan ska se till att särskilda insatser inleds för att den som får tre fjärdedels sjuk- eller aktivitetsersättning ska kunna få en anställning motsvande den återstående arbetsförmågan och att sådana insatser ska inledas med den försäkrades samtycke. Som en följd av förslaget bedöms kostnaderna minska med 31 miljoner kronor fr.o.m. 2021. Av samma anledning bedöms kostnaderna inom utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv öka fr.o.m. 2021 i motsvarande omfattning.

Motionerna

I partimotion 2020/21:3422 yrkande 2 i denna del föreslår Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (båda M) att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2021 sänks med 11 898 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 3 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete. Motionärerna vill att en ny karensdag införs dag 15 i sjukperioden, att den borte tidsgränsen återinförs i sjukförsäkringen och att 770 miljoner kronor av anslaget Sjukpenning och rehabilitering m.m. förs till en krisbuffert. Vidare vill de att reglerna för kvalificering till sjuk- och aktivitetsersättning skärps, vilket minskar anslaget. De avvisar förslaget om att förlänga den tillfälligt utökade ersättningen för sjuklönekostnader och den förlängda läkarintygsfria tiden. I stället vill de att det av regeringen beräknade beloppet för detta förs till motionärernas föreslagna krisbuffert.

I partimotion 2020/21:3128 yrkande 5 i denna del föreslår Jimmie Åkesson m.fl. (SD) att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2021 höjs med 5 336 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna

för utgiftsområdet för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete. Motionärerna vill att reglerna för rehabiliteringskedjan ändras så att sjuk-skrivna personer från dag 180 endast provas mot yrken inom det egna kompetensområdet. Vidare vill de slopa karensavdraget under januari och februari 2021 liksom överprövningen av läkarintyg de första 60 dagarna under januari–mars 2021. Motionärerna vill även stärka sjukersättningen med 300 kronor per månad, höja bostadstillägget till mottagare av sjuk- och aktivitetsersättning till samma nivå som bostadstillägget till ålderspensionärer och avskaffa möjligheten att räkna tid i hemlandet som försäkringstid för rätt till sjuk- och aktivitetsersättning. Andra åtgärder är bl.a. att återinföra ersättning för hjälpbehov och praktisk omvårdnad av vuxna med funktionsnedsättning och att införa ett nytt anslag, Sjuklön för små företag, för att sänka dessa företags sjuklönekostnader.

I partimotion 2020/21:3170 yrkande 7 i denna del föreslår Jonas Sjöstedt m.fl. (V) att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2021 höjs med 3 850 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 8 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete. Motionärerna avvisar regeringens förslag om nedsatta arbetsgivaravgifter för unga vilket ger en minskning av anslaget Sjukpenning och rehabilitering m.m. med 100 miljoner kronor. Däremot vill de höja garantinivån i sjuk- och aktivitetsersättningen med 0,3 prisbasbelopp och justera bostadstillägget i sjuk- och aktivitetsersättningen i enlighet med bostadstillägget till ålderspensionärer. Vidare anser de att karensavdraget bör slopas och sjuklöneansvaret för mindre företag minskas från den 1 juli 2021. Av sistnämnda skäl föreslår de ett nytt anslag, Sjuklön för små företag.

I partimotion 2020/21:3530 yrkande 3 i denna del föreslår Ebba Busch m.fl. (KD) att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2021 höjs med 72 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete. Motionärerna föreslår en höjd garantinivå i sjuk- och aktivitetsersättningen och vill avskaffa möjligheten att räkna tid i hemlandet som försäkringstid för rätt till förmånen. Vidare föreslår de ett treårigt pilotprojekt med arbetsplatsrådgivare hos t.ex. Försäkringskassan samt vill införa ett nytt anslag, Mentor för sjukskrivna, i syfte att ge personer som inte kan tillgodogöra sig rehabiliteringsprocessen rätt till personligt stöd. Slutligen föreslår de införandet av ett s.k. fritidskort.

I följande tabeller redovisas dels förslaget till utgiftsram för utgiftsområdet för 2021, dels förslagen till preliminära utgiftsramar för utgiftsområdet åren därefter.

Förslag till utgiftsram för utgiftsområde 10*Tusental kronor*

År	Regeringen	M	SD	V	KD
2021	98 410 400	-11 898 000	+5 336 000	+3 850 000	+72 000

Förslag till preliminära utgiftsramar för utgiftsområde 10*Miljoner kronor*

År	Regeringen	M	SD	V	KD
2022	91 803	-7 310	+5 418	+5 490	-6 328
2023	92 140	-7 190	+5 637	+5 880	-6 318

Utskottets ställningstagande

Socialförsäkringsutskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag till utgiftsram för utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning för 2021 samt de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för åren därefter enligt budgetpropositionen. Motionsförslagen bör avstyrkas i motsvarande delar.

Utgiftsram för utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom**Propositionen**

I propositionens yrkande 7 i denna del föreslår regeringen att utgiftsramen för utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom ska uppgå till 37 715 888 000 kronor 2021. Regeringen föreslår även i yrkande 10 i denna del att utgifterna för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete preliminärt beräknas till 40 929 respektive 39 699 miljoner kronor för utgiftsområde 11.

Vidare föreslår regeringen att en ny särskild förmån vid ålderdom införs. Förmånen ska utgöra ett tillägg till den inkomstgrundade allmänna ålderspensionen och heta inkomstpensionstillägg. I propositionen lämnas även ett förslag om att förlänga de tillfälliga bestämmelser som möjliggör utbetalning av garantipension till personer bosatta inom EES, i Schweiz eller i Förenade kungariket.

Motionerna

I partimotion 2020/21:3422 yrkande 2 i denna del föreslår Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (båda M) att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2021 sänks med 500 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 3 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete. Motionärerna föreslår att undantaget för en person som kommit som flykting eller skyddsbehövande i kvalificeringsregeln för garantipension tas bort.

Samma kvalificeringsregler ska gälla för alla. Anslagna medel för garanti-pension till ålderspension kan därför minskas och som en följd därav ökar utgifterna för äldreförsörjningsstöd.

Jimmie Åkesson m.fl. (SD) föreslår i partimotion 2020/21:3128 yrkande 5 i denna del att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2021 höjs med 3 400 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete. Motionärerna föreslår att garantipensionen höjs. Som en följd av detta minskar utgifterna för bostadstillägg till pensionärer och äldreförsörjningsstöd. Vidare föreslår motionärerna att rätten att tillgodoräkna sig år i hemlandet vad gäller garanti-pension för den som invandrat till Sverige som flykting eller övrigt skydds-behövande avskaffas.

Jonas Sjöstedt m.fl. (V) föreslår i partimotion 2020/21:3170 yrkande 7 i denna del att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2021 höjs med 3 700 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 8 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete. Motionärerna föreslår att garanti-pensionen höjs. Som en följd av detta minskar utgifterna för bostadstillägg till pensionärer och äldreförsörjningsstöd.

Ebba Busch m.fl. (KD) föreslår i partimotion 2020/21:3530 yrkande 3 i denna del att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2021 sänks med 400 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete. Motionärerna föreslår att hyrestaket i bostadstillägget för pensionärer höjs. Vidare föreslår motionärerna att de särskilda reglerna om beräkning av försäkringstiden angående garantipension för personer som har beviljats uppehållstillstånd på grund av flyktingskäl, eller som alternativt skyddsbehövande eller övrigt skyddsbehövande, tas bort. Därmed minskar utgifterna för garantipension och som en följd av detta ökar utgifterna för äldreförsörjningsstöd.

I följande tabeller redovisas dels förslaget till utgiftsram för utgiftsområdet för 2021, dels förslaget till preliminära utgiftsramar för utgiftsområdet åren därefter.

Förslag till utgiftsram för utgiftsområde 11

Tusental kronor

År	Regeringen	M	SD	V	KD
2021	37 715 888	-500 000	+3 400 000	+3 700 000	-400 000

Förslag till preliminära utgiftsramar för utgiftsområde 11

Miljoner kronor

År	Regeringen	M	SD	V	KD
2022	40 929	-500	+3 500	+3 800	-400
2023	39 699	-500	+ 3 400	+ 3 900	-400

Utskottets ställningstagande

Socialförsäkringsutskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag till utgiftsram för utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom för 2021 samt de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för åren därefter enligt budgetpropositionen. Motionsförslagen bör avstyrkas i motsvarande delar.

Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

Propositionen

I propositionens yrkande 7 i denna del föreslår regeringen att utgiftsramen för utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn ska uppgå till 103 578 007 000 kronor 2021. Regeringen föreslår även i yrkande 10 i denna del att utgifterna för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete preliminärt beräknas till 105 694 respektive 107 218 miljoner kronor för utgiftsområde 12.

Regeringen föreslår att underhållsstödet höjs med 150 kronor per barn och månad för barn som är 15 år eller äldre och med 100 kronor per barn och månad för barn som är yngre än 15 år. Förslaget ökar utgifterna med 100 miljoner kronor 2021 och med 200 miljoner kronor från 2022 och framåt.

Motionerna

I partimotion 2020/21:3422 yrkande 2 i denna del föreslår Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (båda M) att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2021 sänks med 220 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 3 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete. Motionärerna anser att efterlevandestöd till ensamkommande barn eller ungdomar som bor i hem för vård eller boende eller liknande inte behöver utges.

Jimmie Åkesson m.fl. (SD) föreslår i partimotion 2020/21:3128 yrkande 5 i denna del att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2021 höjs med 3 140 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete. Motionärerna föreslår att antalet pappadagar ska ökas med 5 dagar och antalet dubbeldagar ökas till 60 dagar, att blivande mammor ska få rätt till 10 dagars graviditetsspenning innan födseln och att det ska införas en lagstadgad rätt för båda föräldrarna att delta vid mödravårdsbesök från det att graviditeten är bekräftad. Vidare föreslås att adoptionsbidraget ska höjas med 10 000 kronor per adoption och bostadsbidraget ska höjas för familjer med svag ekonomi. För rätt till efterlevandestöd ska krävas att barnet har svenskt

medborgarskap eller EU/EES-medborgarskap samt att föräldrarna varit folkbokförda i Sverige vid dödsfallet. Därutöver föreslår motionärerna att det ska införas ett nytt anslag, Bidrag till förstföderskor.

Jonas Sjöstedt m.fl. (V) föreslår i partimotion 2020/21:3170 yrkande 7 i denna del att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2021 höjs med 400 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 8 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete. Motionärerna anser att den bidragsgrundande inkomstgränsen i bostadsbidraget ska höjas till 180 000 kronor.

Ebba Bush m.fl. (KD) föreslår i partimotion 2020/21:3530 yrkande 3 i denna del att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2021 höjs med 925 200 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete. Motionärerna anser att nyanlända föräldrar med barn yngre än två år ska ha rätt till föräldrapenningdagar, att adoptionsbidraget ska höjas från 75 000 till 90 000 kronor per barn och att presumtiva adoptivföräldrar ska få obligatorisk föräldrautbildning utan kostnad. Vidare föreslår motionärerna att det ska införas ytterligare ett barnrättsår och att jämförelseinkomsten i barnrättsåren ska höjas. Dessa förslag ska finansieras genom att pensionsrätten för studieår avskaffas. Motionärerna föreslår att det barnrelaterade bostadsbidraget ska höjas med 200 kronor per månad för ett barn, med 400 kronor för två barn och med 600 kronor för tre eller fler barn samt att inkomsttaket i bostadsbidraget ska höjas med 30 000 kronor. Enligt motionärerna är bostadsbidraget en mer träffsäker förmån och bör höjas i stället för underhållsstödet som regeringen föreslår.

I följande tabeller redovisas dels förslaget till utgiftsram för utgiftsområdet för 2021, dels förslaget till preliminära utgiftsramar för utgiftsområdet åren därefter.

Förslag till utgiftsram för utgiftsområde 12

Tusental kronor

År	Regeringen	M	SD	V	KD
2021	103 578 007	-220 000	+3 140 000	+400 000	+925 200

Förslag till preliminära utgiftsramar för utgiftsområde 12

Miljoner kronor

År	Regeringen	M	SD	V	KD
2022	105 694	-230	+3 258	+500	+765
2023	107 218	-120	+3 403	+690	+765

Utskottets ställningstagande

Socialförsäkringsutskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag till utgiftsram för utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn för 2021 samt de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för åren därefter enligt budgetpropositionen. Motionsförslagen bör avstyrkas i motsvarande delar.

Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget

Propositionen

Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget omfattar inkomstpensionssystemet och premiepensionssystemet. I propositionens yrkande 9 föreslår regeringen att riksdagen godkänner beräkningen av utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget för 2021. Enligt regeringen uppgår det beräknade beloppet till 336 366 000 000 kronor.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inte något att invända mot regeringens förslag till beräkning av utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget för 2021. Socialförsäkringsutskottet föreslår därför att finansutskottet godkänner beräkningen.

Statsbudgetens inkomster

Propositionen

I propositionens yrkande 5 i denna del föreslår regeringen att riksdagen godkänner beräkningen av inkomster i statens budget för 2021. Intäkterna från de indirekta skatterna på arbete, där arbetsgivar- och egenavgifterna utgör den huvudsakliga delen, beräknas uppgå till ca 612 miljarder kronor.

I yrkande 6 i denna del föreslår regeringen att riksdagen godkänner den preliminära beräkningen av inkomster i statens budget för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete. Intäkterna från de indirekta skatterna, huvudsakligen arbetsgivar- och egenavgifterna, beräknas uppgå till ca 637 respektive 675 miljarder kronor.

Vissa ändrade åldersgränser i skatte- och socialavgiftssystemet

För att pensionsnivåerna ska kunna upprätthållas även när medellivslängden ökar behöver arbetslivet förlängas. Pensionsgruppen, med företrädare för de partier som står bakom pensionsöverenskommelsen, har enats om stegvisa justeringar av åldersgränserna i pensionssystemet och i angränsande trygghetssystem. Åldersgränsen för när det som tidigare går att ta ut den inkomstgrundade pensionen har höjts från 61 till 62 år. Vidare har åldersgränsen för

rätten att kvarstå i anställning höjts från 67 till 68 år. I enlighet med pensionsöverenskommelsen ska dessa åldersgränser justeras ytterligare 2023 och 2026.

År 2023 ska även åldersgränsen för när garantipension, bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd tidigast kan lämnas höjas från 65 till 66 år. Samtidigt ska åldersgränsen för hur länge bl.a. sjukersättning och arbetslöshetsersättning kan lämnas höjas från 65 till 66 år.

När åldersgränserna för bl.a. sjukersättning och arbetslöshetsersättning ändras behöver också reglerna för finansiering av trygghetssystemen ändras. I propositionen gör regeringen bl.a. bedömningen att avgifter enligt socialavgiftslagen bör betalas t.o.m. det år mottagaren av ersättningen fyller 66 år. På sikt bör åldersgränserna kopplas till riktåldern för pension (åldersgränser kopplade till medellivslängdens utveckling), vilket innebär en ändring från 66 till 67 år 2026.

Det kommande förslaget bedöms ha en offentligfinansiell nettoeffekt på ca 3,60 miljarder kronor 2023.

Regeringen avser att under 2021 återkomma till riksdagen med förslag som bör träda i kraft den 1 januari 2023 respektive den 1 januari 2026.

Ytterligare förstärkning av nedsättningen av arbetsgivaravgifter för personer som arbetar med forskning eller utveckling

Vid beräkning av arbetsgivaravgifter för personer som arbetar med forskning eller utveckling ska avdrag göras med 10 procent av avgiftsunderlaget. Det sammanlagda avdraget för samtliga personer som arbetar med forskning eller utveckling hos den avgiftsskyldige får inte överstiga 450 000 kronor per månad. En förutsättning för avdraget är att personerna har arbetat med forskning eller utveckling i regel under tre fjärdedelar och minst 15 timmar av sin faktiska arbetstid under kalendermånaden. Avdraget får inte medföra att de avgifter som ska betalas understiger ålderspensionsavgiften (10,21 procent).

Enligt regeringens bedömning bör nedsättningen av arbetsgivaravgifterna förstärkas ytterligare. Arbetstidsvillkoret, dvs. kravet på hur stor del av arbetstiden under kalendermånaden som den anställda ska ha arbetat med forskning eller utveckling hos den avgiftsskyldige för att avdrag ska få göras, bör sänkas till minst hälften i stället för minst tre fjärdedelar av arbetstiden.

Vidare bör det högsta sammanlagda avdraget från arbetsgivaravgifterna som får göras för samtliga personer som arbetar med forskning eller utveckling hos den avgiftsskyldige höjas från 450 000 kronor till 600 000 kronor per månad.

Förslaget bedöms leda till minskade intäkter från arbetsgivaravgifterna och den allmänna löneavgiften med 300 miljoner kronor 2021 och 600 miljoner kronor 2022 och 2023. Detta medför att bolagsskattebasen ökar i motsvarande omfattning vilket leder till ökade bolagsskatteintäkter och att den offentlig-finansiella nettoeffekten uppgår till –250 miljoner kronor 2021, –480 miljoner kronor 2022 och –470 miljoner kronor 2023.

Det kommande förslaget bör träda i kraft den 1 juli 2021 och regeringen avser att under våren 2021 återkomma till riksdagen med ett förslag.

Tillfälligt nedsatta arbetsgivaravgifter för personer mellan 19 och 23 år

Flera av de branscher som drabbats hårt av spridningen av sjukdomen covid-19 är branscher där många unga arbetar. Regeringen gör därför bedömningen att en tillfällig nedsättning av det samlade uttaget av arbetsgivaravgifter och allmän löneavgift bör införas på ersättning till personer som vid årets ingång har fyllt 18 men inte 23 år. Den nedre åldersavgränsningen innebär att alla som fyller 19 år någon gång under året omfattas. Nedsättningen bör utformas så att endast ålderspensionsavgiften och nio tjugondelar av de övriga avgifterna ska betalas på ersättning upp till 25 000 kronor per kalendermånad.

Regeringen framhåller att förslaget stöder en grupp som förlorat jobben och extrajobben till följd av pandemin och, samtidigt förbättrar möjligheterna för företag att behålla och nyanställa personal. Förslaget innebär en nedsättning med 11,69 procentenheter och en avgiftsnivå om sammantaget 19,73 procent (jämfört med normala 31,42 procent).

Den offentligfinansiella effekten av förslaget är ca –10,41 miljarder kronor per år. Vid ett införande den 1 april 2021 bedöms effekten uppgå till ca –8,74 miljarder kronor 2021. Den offentligfinansiella nettokostnaden beräknas uppgå till ca 7,52 miljarder kronor 2021.

Förslaget bör träda i kraft den 1 april 2021 och gälla t.o.m. den 31 mars 2023. Regeringen avser att under våren 2021 återkomma till riksdagen med ett förslag.

Tillfällig nedsättning av arbetsgivaravgifter för upp till två anställda

Sedan 2017 får enmansföretag som anställer en person under längst 24 kalendermånader i följd (ursprungligen tolv månader) en nedsättning av arbetsgivaravgifterna, den allmänna löneavgiften och den särskilda löneskatten så att bara ålderspensionsavgift ska betalas, det s.k. växa-stödet. Nedsättningen är tillfällig och gäller till utgången av 2021. Nedsättningen görs på den del av lönesumman för den anställda som inte överstiger 25 000 kronor per månad. Den 1 januari 2018 utökades nedsättningen till att även omfatta aktiebolag som inte har någon anställd eller endast en anställd som också är delägare samt till handelsbolag utan anställda och med högst två delägare.

För att stötta livskraftiga företag, skapa jobb och stärka återstarten gör regeringen bedömningen att nedsättningen av arbetsgivaravgifterna för den först anställda tillfälligt bör utvidgas till företag som inte har någon anställd och som anställer ytterligare en eller två personer samt till företag med en anställd och som anställer ytterligare en person.

Det kommande förslaget bör enligt regeringen träda i kraft den 1 juli 2021.

Motionerna

Moderaterna

Ulf KristerSSson och Elisabeth Svantesson (båda M) föreslår i partimotion 2020/21:3422 yrkande 4 i denna del att riksdagen godkänner beräkningen av inkomsterna i statens budget för 2021 enligt förslag i motionen och ger regeringen till känna att regeringen ska återkomma med lagförslag i överensstämmelse med denna beräkning. De indirekta skatterna på arbete föreslås höjas med 9 710 000 000 kronor.

Vidare föreslås i yrkande 5 i denna del att riksdagen godkänner den preliminära beräkningen av inkomster i statens budget för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete enligt förslag i motionen.

Motionärerna säger nej till nedsättning av arbetsgivaravgifterna till unga i åldern 15–23 år och motsätter sig en permanentning av det s.k. växa-stödet.

Sverigedemokraterna

Jimmie Åkesson m.fl. (SD) föreslår i partimotion 2020/21:3128 yrkande 3 i denna del att riksdagen godkänner beräkningen av inkomsterna i statens budget för 2021 enligt förslag i motionen och ger till känna att regeringen ska återkomma med lagförslag i överensstämmelse med denna beräkning. De indirekta skatterna på arbete i form av arbetsgivaravgifter föreslås sänkas med 23 387 000 000 kronor och i form av egenavgifter med 2 160 000 000 kronor.

Vidare föreslås i yrkande 4 i denna del att riksdagen godkänner den preliminära beräkningen av inkomster i statens budget för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete enligt förslag i motionen.

Motionärerna anser att den allmänna löneavgiften ska slopas för de första två anställda i samtliga företag upp till en taknivå på 300 000 kronor per anställd och år från den 1 juli 2021. Vidare vill de att den allmänna löneavgiften sänks från 11,62 till 8,715 procent under det första halvåret 2021.

Vänsterpartiet

Jonas Sjöstedt m.fl. (V) föreslår i partimotion 2020/21:3170 yrkande 5 i denna del att riksdagen godkänner beräkningen av inkomsterna i statens budget för 2021 enligt förslag i motionen och ger till känna att regeringen ska återkomma med lagförslag i överensstämmelse med denna beräkning. De indirekta skatterna på arbete föreslås höjas med 11 440 000 000 kronor.

Vidare föreslås i yrkande 6 i denna del att riksdagen godkänner den preliminära beräkningen av inkomster i statens budget för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete enligt förslag i motionen.

Motionärerna säger nej till nedsättning av arbetsgivaravgifter för unga i åldern 15–23 år och motsätter sig den tillfälliga utvidgningen respektive permanentningen av det s.k. växa-stödet. Motionärerna motsätter sig också förslaget om nedsättning av arbetsgivaravgifterna för personer som arbetar

med forskning och utveckling samt vill slopa den tidigare höjning av avdraget från 230 000 till 450 000 kronor.

Kristdemokraterna

Ebba Busch m.fl. (KD) föreslår i partimotion 2020/21:3530 yrkande 5 i denna del att riksdagen godkänner beräkningen av inkomsterna i statens budget för 2021 enligt förslag i motionen och ger till känna att regeringen ska återkomma med lagförslag i överensstämmelse med denna beräkning. De indirekta skatterna på arbete i form av arbetsgivaravgifter föreslås sänkas med 2 446 000 000 kronor och i form av egenavgifter med 100 000 000 kronor.

Vidare föreslås i yrkande 6 i denna del att riksdagen godkänner den preliminära beräkningen av inkomster i statens budget för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete enligt förslag i motionen.

Motionärerna motsätter sig regeringens förslag om sänkta arbetsgivaravgifter för unga i åldern 19–23 år och det s.k. växa-stödet. De anser i stället att arbetsgivaravgifterna bör slopas helt upp till ett lönetak på 30 000 kronor i månaden för arbetsgivare som anställer en arbetslös under perioden den 1 oktober 2020–30 juni 2022. Även arbetsgivare som avbryter en pågående korttidspermittering bör slippa betala arbetsgivaravgifter. Motionärerna vill också att den s.k. basbeloppsregeln ska omfatta alla ideella föreningar och inte bara idrottsföreningar.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har i tidigare sammanhang framhållit principen om att det bör finnas ett samband mellan de socialavgifter som betalas och de förmåner som dessa avgifter är avsedda att finansiera. Emellertid inser utskottet vikten av att avgifterna kan användas för andra syften än de föreskrivna, och att det i nuläget är särskilt viktigt eftersom pandemin har lett till permitteringar och skapat en omfattande arbetslöshet, inte minst bland de unga. Många branscher som drabbats, t.ex. restauranger och hotell, är sådana som tidigare anställt många ungdomar. Arbetslöshet bland unga är problematisk eftersom det gör det svårare för dem att etablera sig på arbetsmarknaden. Utskottet ser därför särskilt positivt på det aviserade förslaget om tillfälligt nedsatta arbetsgivaravgifter för personer som fyllt 18 men inte 23 år. Utskottet har således inte något att invända mot förslaget som kan göra det attraktivare för arbetsgivare att anställa ungdomar och därmed underlätta för dem att få ett arbete.

Utskottet har inte heller något att invända mot regeringens bedömning att socialavgifter bör betalas t.o.m. det år mottagaren av ersättningen fyller 66 år respektive 67 år. Det förslaget är enligt utskottet en nödvändig följd av höjda åldersgränser i ålderspensionssystemet.

Vad gäller det aviserade förslaget om nedsättning av arbetsgivaravgifter för personer som arbetar med forskning eller utveckling kan utskottet dela regeringens bedömning att det finns skäl att ytterligare förstärka nedsättningen av

arbetsgivaravgifterna. Utskottet har därför inte några invändningar mot förslaget.

Vad gäller det s.k. växa-stödet delar utskottet regeringens bedömning att nedsättningen av arbetsgivaravgifterna tillfälligt bör utvidgas i syfte att stötta livskraftiga företag och skapa jobb. Utskottet vill erinra om att motivet för att införa ett växa-stöd var förväntningar om att det kunde leda till ökad sysselsättning och minskad arbetslöshet. Den utvidgning som nu aviserats torde även kunna gynna ungdomar i behov av ett arbete. Utskottet noterar att i proposition 2020/21:14 Bestämmelserna om nedsättning av arbetsgivaravgifterna för den först anställda föreslås att bestämmelserna görs permanenta från den 1 januari 2021.

Utskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag till beräkning av budgetens inkomster när det gäller socialavgifterna för 2021 och den preliminära beräkningen för 2022 och 2023. Motionsförslagen bör därmed avstyrkas i motsvande delar.

Stockholm den 3 november 2020

På socialförsäkringsutskottets vägnar

Maria Malmer Stenergard

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Maria Malmer Stenergard (M), Rikard Larsson (S), Carina Ohlsson (S), Katarina Brännström (M), Linda Lindberg (SD), Teresa Carvalho (S), Solveig Zander (C), Elisabeth Björnsdotter Rahm (M), Julia Kronlid (SD), Emilia Töyrä (S), Hans Eklind (KD), Björn Petersson (S), Bengt Eliasson (L), Jonas Andersson i Skellefteå (SD), Mats Berglund (MP), Arin Karapet (M) och Ida Gabrielsson (V).

Avvikande meningar

1. Utgiftsramar för utgiftsområdena 8 och 10-12 samt inkomstberäkningen (M)

Maria Malmer Stenergard (M), Katarina Brännström (M), Elisabeth Björnsdotter Rahm (M) och Arin Karapet (M) anför:

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2020/21:3422 yrkandena 2–5 i dessa delar, medan regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas. Övriga motioner bör avstyrkas i berörda delar.

Inom utgiftsområde 8 föreslår vi en stramare migrationspolitik med färre asylsökande. Vi vill även att fler av dem som har fått ett avvisnings- eller utvisningsbeslut ska lämna Sverige och avvisar därför regeringens förslag om minskade kostnader för utresor för avvisade och utvisade samt gör en satsning på Migrationsverkets förvarsverksamhet. Sammantaget sänks utgiftsramen för utgiftsområdet.

När det gäller utgiftsområde 10 anser vi att en karensdag även bör införas dag 15 i sjukperioden, att den borte tidsgränsen återinförs i sjukförsäkringen och att 770 miljoner kronor av anslaget Sjukpenning och rehabilitering m.m. förs till en krisbuffert. Vidare vill vi att reglerna för kvalificering till sjuk- och aktivitetsersättning skärps samtidigt som vi avvisar förslaget om en förlängning av den tillfälligt utökade ersättningen för sjuklönekostnader och en den förlängda läkarintygsfria tiden. I stället vill vi att det av regeringen beräknade beloppet förs till nämnda krisbuffert. Sammantaget sänks utgiftsramen för utgiftsområdet.

När det gäller utgiftsområde 11 anser vi att undantaget för en person som kommit till Sverige som flykting eller skyddsbehövande i kvalificeringsregeln för garantipension bör tas bort. Samma kvalificeringsregler bör gälla för alla. Anslagna medel för garantipension till ålderspension kan därmed minskas och som en följd därav ökar anslagna medel för äldreförsörjningsstöd. Sammantaget sänks utgiftsramen för utgiftsområdet.

Inom utgiftsområde 12 föreslår vi att ensamkommande barn och ungdomar som bor i HVB-hem eller liknande inte ska ha rätt till efterlevandestöd. Sammantaget sänks utgiftsramen för utgiftsområdet.

I fråga om statsbudgetens inkomster motsätter vi oss nedsättning av arbetsgivaravgifterna till unga i åldern 15–23 år och säger nej till en permanentning av det s.k. växa-stödet. Sammantaget höjs inkomsterna till följd av våra förslag.

2. Utgiftsramar för utgiftsområdena 8 och 10-12 samt inkomstberäkningen (SD)

Linda Lindberg (SD), Julia Kronlid (SD) och Jonas Andersson i Skellefteå (SD) anför:

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2020/21:3128 yrkandena 3–6 i dessa delar, medan regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas. Övriga motioner bör avstyrkas i berörda delar.

Inom utgiftsområde 8 föreslår vi att Migrationsverket tillförs resurser för återvändandeverksamhet samt för fler förvarsplatser. Samtidigt kan dock besparingar göras hos verket, bl.a. genom att vår politik leder till minskade flöden av asylsökande, vilket också innebär färre inskrivna och lägre kostnader i mottagningssystemet. Anslaget för migrationspolitiska åtgärder kan dras in i sin helhet och en omfördelning görs till Migrationsverkets förvaltningsanslag och till ett nytt anslag för återvandring. Vi vill tillföra medel för prövningen av utlänningsmål i migrationsdomstolarna och för utresor för avvisade och utvisade. Sammantaget sänks utgiftsramen för utgiftsområdet.

Vad gäller utgiftsområde 10 anser vi att reglerna för rehabiliteringskedjan bör ändras så att sjukskrivna personer från dag 180 endast provas mot yrken inom det egna kompetensområdet. Vidare vill vi slopa karensavdraget under januari–februari 2021 och överprövningen av läkarintyg de första 60 dagarna under januari–mars 2021. Vi föreslår även att sjukersättningen höjs med 300 kronor per månad, att bostadstillägget till sjuk- och aktivitetsersättning höjs till samma nivå som bostadstillägget till ålderspensionärer samt att möjligheten att räkna tid i hemlandet som försäkringstid för rätt till sjuk- och aktivitetsersättning avskaffas. Andra åtgärder är bl.a. att återinföra ersättning för hjälpbehov och praktisk omvårdnad av vuxna med funktionsnedsättning samt att införa ett nytt anslag, Sjuklön för små företag, för att sänka mindre företags sjuklönekostnader. Sammantaget höjs utgiftsramen för utgiftsområdet.

När det gäller utgiftsområde 11 föreslår vi att garantipensionen höjs. Därmed ökar anslagna medel för garantipension till ålderspension. Som en följd av detta minskas anslagen Bostadstillägg till pensionärer och Äldreförsörjningsstöd. Vidare anser vi att rätten att tillgodoräkna sig år i hemlandet vad gäller garantipensionens nivå för den som invandrat till Sverige av flyktinskäl eller övrigt skyddsbehov bör avskaffas. Sammantaget höjs utgiftsramen för utgiftsområdet.

Våra förslag inom utgiftsområde 12 innebär att antalet s.k. pappadagar ökar med 5 dagar och att antalet dubbeldagar ökar till 60 dagar. Vi föreslår också att tidsramen för skydd av sjukpenninggrundande inkomst stärks till dess barnet fyllt tre år, att blivande mammor får rätt till 10 dagars graviditetspenning innan födelsen och att det införs en lagstadgad rätt för båda föräldrarna att delta vid mödravårdsbesök från det att graviditeten är bekräftad. I övrigt föreslår vi att adoptionsbidraget höjs med 10 000 kronor per adoption

och att det för rätt till efterlevandestöd krävs att barnet har svenskt medborgarskap alternativt EU/EES-medborgarskap samt att föräldrarna varit folkbokförda i Sverige vid dödsfallet. Vidare föreslås att bostadsbidraget höjs för familjer med svag ekonomi. Därutöver föreslår vi att ett nytt anslag införs, Bidrag till förstföderskor, för inköp av t.ex. bilbarnstol och barnvagn. Sammantaget höjs utgiftsramen för utgiftsområdet.

I fråga om statsbudgetens inkomster anser vi att den allmänna löneavgiften ska slopas för de första två anställda i samtliga företag upp till en taknivå på 300 000 kronor per anställd och år från den 1 juli 2021. Vidare vill vi att den allmänna löneavgiften sänks från 11,62 till 8,715 procent under det första halvåret 2021. Sammantaget sänks inkomsterna till följd av våra förslag.

3. Utgiftsramar för utgiftsområdena 8 och 10-12 samt inkomstberäkningen (V)

Ida Gabrielsson (V) anför:

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2020/21:3170 yrkandena 5–8 i dessa delar, medan regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas. Övriga motioner bör avstyrkas i berörda delar.

Inom utgiftsområde 8 föreslår jag att en amnesti för ensamkommande införs, vilket ökar kostnaderna hos Migrationsverket, medan kostnaden för ersättningar och bostadskostnader minskar och medel avsatta för detta ändamål kan flyttas till anslaget 1:2 Kommunersättningar vid flyktningmottagande inom utgiftsområde 13. En amnesti kommer att minska kostnaderna för domstolsprövning i utlänningsmål, rättsliga biträden m.m. vid domstolsprövningen samt för offentligt biträde i utlänningsärenden. Vidare föreslår jag en höjd dagersättning till asylsökande. Sammantaget sänks utgiftsramen för utgiftsområdet.

Vad gäller utgiftsområde 10 motsätter jag mig nedsatta arbetsgivaravgifter för unga som fyllt 18 men inte 23 år vilket ger en minskning av anslaget Sjukpenning och rehabilitering m.m. med 100 miljoner kronor. Däremot bör garantinivån i sjuk- och aktivitetsersättningen höjas med 0,3 prisbasbelopp och bostadstillägget i sjuk- och aktivitetsersättningen justeras i enlighet med bostadstillägget till ålderspensionärer. Karensavdraget bör slopas och sjuklöneansvaret för mindre företag minskas från den 1 juli 2021. Av sistnämnda skäl föreslås ett nytt anslag, Sjuklön för små företag. Sammantaget höjs utgiftsramen för utgiftsområdet.

Vad gäller utgiftsområde 11 föreslår jag att garantipensionen höjs. Som en följd av detta minskar utgifterna för bostadstillägg till pensionärer och äldre-försörjningsstöd. Sammantaget höjs utgiftsramen för utgiftsområdet.

Beträffande utgiftsområde 12 föreslår jag att den bidragsgrundande inkomstgränsen i bostadsbidraget höjs till 180 000 kronor. Sammantaget höjs utgiftsramen för utgiftsområdet.

I fråga om statsbudgetens inkomster motsätter jag mig nedsättningen av arbetsgivaravgifter för unga i åldern 15–23 år och avvisar den tillfälliga utvidgningen och permanentningen av det s.k. växa-stödet. Jag motsätter mig också förslaget om nedsättning av arbetsgivaravgifter för personer som arbetar med forskning och utveckling och vill slopa den tidigare höjningen av avdraget från 230 000 till 450 000 kronor. Sammantaget höjs inkomsterna till följd av förslagen.

4. Utgiftsramar för utgiftsområdena 8 och 10-12 samt inkomstberäkningen (KD)

Hans Eklind (KD) anför:

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2020/21:3530 yrkandena 3–6 i dessa delar, medan regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas. Övriga motioner bör avstyrkas i berörda delar.

Inom utgiftsområde 8 föreslår jag fler förvarsplatser och att en möjlighet till elektronisk övervakning genom fotboja införs för personer med ett lagakraftvunnet avvisnings- eller utvisningsbeslut. Vidare föreslår jag ett resurstillskott för att förkorta handläggningstiderna hos migrationsdomstolarna. För att stärka rättssäkerheten i ärendeprovningen bör en inspektion för migrationsfrågor inrättas. Sammantaget höjs utgiftsramen för utgiftsområdet.

Vad gäller utgiftsområde 10 föreslår jag en höjd garantinivå i sjuk- och aktivitetsersättningen och att möjligheten att räkna tid i hemlandet som försäkringstid för rätt till förmånen bör avskaffas. Vidare föreslår jag ett treårigt pilotprojekt med arbetsplatsrådgivare hos t.ex. Försäkringskassan samt att ett nytt anslag, Mentor för sjukskrivna, införs i syfte att ge personer som inte kan tillgodogöra sig rehabiliteringsprocessen rätt till ett personligt stöd. Slutligen bör ett s.k. fritidskort införas. Sammantaget höjs utgiftsramen för utgiftsområdet.

Inom utgiftsområde 11 föreslår jag att hyrestaket i bostadstillägget för pensionärer höjs. Vidare bör de särskilda reglerna om beräkning av försäkringstiden för garantipension för personer som har beviljats uppehållstillstånd av flyktingskäl, eller som alternativt skyddsbehövande eller övrigt skyddsbehövande, tas bort. Därmed minskar utgifterna för garantipension och som en följd av detta ökar utgifterna för äldreomsörjningsstöd. Sammantaget sänks utgiftsramen för utgiftsområdet.

Förslagen inom utgiftsområde 12 innebär att nyanlända föräldrar med barn yngre än två år har rätt till föräldrapenningdagar, att adoptionsbidraget höjs från 75 000 till 90 000 kronor per barn och att presumtiva adoptivföräldrar har rätt till obligatorisk föräldrautbildning utan kostnad. Vidare höjs det barnrelaterade bostadsbidraget med 200 kronor per mån för ett barn, med 400 kronor för två barn och med 600 kronor för tre eller fler barn. Bostadsbidraget är en mer träffsäker förmån och bör höjas i stället för underhållsstödet som

regeringen föreslår. Dessutom höjs inkomsttaket i bostadsbidraget med 30 000 kronor. Därutöver införs ytterligare ett barnrättsår och en höjd jämförelseinkomst i barnrättsåren, vilket finansieras genom att pensionsrätten för studieår avskaffas. Sammantaget höjs utgiftsramen för utgiftsområdet.

I fråga om statsbudgetens inkomster avvisar jag sänkta arbetsgivaravgifter för unga i åldern 19–23 år och det s.k. växa-stödet. I stället bör arbetsgivaravgifterna slopas helt upp till ett lönetak på 30 000 kronor i månaden för arbetsgivare som anställer en arbetslös under perioden den 1 oktober 2020–30 juni 2022. Även arbetsgivare som avbryter en pågående korttidspermittering bör slippa betala arbetsgivaravgifter. Dessutom bör den s.k. basbeloppsregeln omfatta alla ideella föreningar och inte bara idrottsföreningar. Sammantaget sänks utgiftsramen för utgiftsområdet.